

Tantárgy neve: POLITIKAI ESZMÉK ÉS GYAKORLATOK – KOOPERÁCIÓK ÉS KONFLIKTUSOK A 19–20. SZÁZADBAN

Kredit: 3	Félév: 3	Óraszám: 2	Óratípus: Előadás	Értékelés: Kollokvium
			X	X

Kompetenciák (1–2.) és a tantárgy leírása (3):

1. Műveltség fejlesztése, tudományos fogalmak elmélyítése, olvasás–szövegértés, információfeldolgozás, műveltségterületek összefüggése.
2. Tudományos eredmények ismerete, szaknyelvi szövegek interpretációja, demokratikus értékek iránti elkötelezettség, hátrányos társadalmi helyzet iránti érzékenység.
3. A 19. század második felétől a jelenkorig terjedő időszak egyetemes történetéből a politika világának „uralkodó eszméivel” és azok intézményesülésével, a politikai eszmék mint cselekvési programok bemutatásával foglalkozunk. A rokontudományok eredményeire is támaszkodva ismertetjük az eszmeáramlatok főbb sajátosságait, ember- és társadalomfelfogását, valamint az állami és politikai intézményesülés formáit. Külön tárgyaljuk a szabadságjogok, a hatalommegosztás, az „önkormányzatiság”, a legfőbb döntéshozói szervek (pl. parlamentarizmus) és a nyilvánosság kérdéskörét, amely alkalmas az egyes országok, államok történetének összehasonlító szemléletű, komparatív módszerű bemutatására is. Az „izmusok” sorából elsősorban azokkal foglalkozunk (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus, szocializmus, kommunizmus, fasizmus, nemzetiszocializmus), amelyek a politikai rendszerek valódi meghatározói vagy intézményesült formái lettek. Érintjük pl. az anarchizmust vagy az egyházi, vallási programok szociális kérdéseit is. A civilizációs különbözőségekre vonatkozó ismeretfejlesztés céljából az európai (angol, francia, német, olasz, lengyel), a „szovjet”, illetve az észak-amerikai alakzatok és egymásrahatások jellemzői mellett tárgyaljuk az iszlám világ (pl. Törökország) és Japán politikai intézményesülésének történetét. Az előadások koncepcionális módon támaszkodnak a jelenkortörténetben alkalmazott médiaelemzésekre, továbbá a fényképre és filmre mint történeti forrásra és az oral history értelmezéseire is.

Kötelező olvasmányok:

Almond, G. A.–Powell, B. (szerk.): *Összehasonlító politológia*. Osiris, Budapest, 2003
Bayer József: *A politikai gondolkodás története*. Osiris, Budapest, 1998.
Strauss, L.–Cropsey, J. (szerk.): *A politikai filozófia története I–II*. Európa, Budapest, 1994.
Zentai V. (szerk.): *Politikai antropológia*. Osiris, Láthatatlan Kollégium, Budapest, 1997
Kershaw, I.–Lewin, M. (szerk.): *Sztálinizmus és náciizmus: diktatúrák összehasonlítása*. Szukits, Szeged, 2005

Ajánlott olvasmányok:

Davies, Norman: *Lengyelország története*. Osiris, Budapest, 2006
Diederiks, H. A. et al. (szerk.): *Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet*. Osiris, Budapest, 1995
Heller, Mihail: *Orosz történelem*. Osiris, 2003.
Rostoványi Zsolt: *Az iszlám világ és a Nyugat: interpretációk összecsapása, avagy a kölcsönös fenyegetettség mítosza és valósága*. Corvina, Budapest, 2004
Totman, Conrad: *Japán története*. Osiris, Budapest, 2006
Wilson, James Q.: *American Government. Brief Version*. Houghton Mifflin, Boston 2005

Tantárgyfelelős: Fazekas Csaba

A tárgy oktatója: Fazekas Csaba